

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SUSTAVU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SA STANJEM NA DAN 31.3.2011.**

Sarajevo, svibanj 2011.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO.....	3
1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u I kvartalu 2011. godine	4
1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja..	4
2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA	5
2.1. Kadrovi	5
3. ANALIZA FINANCIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO.....	6
3.1. Bilanca stanja	6
3.2. Kapital	9
3.3. Kreditni portfelj.....	9
3.4. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite	13
3.5. Račun dobiti i gubitka	15
4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	17

PRILOZI:

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilans stanja MKF
Prilog 3.	Bilans stanja MKD
Prilog 4.	Bilans uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilans uspjeha MKD

GRAFIKONI:

Grafikon 1.	Iznos aktive MKO na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
Grafikon 2.	Iznos bruto portfelja na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
Grafikon 3.	Iznos kapitala MKO na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
Grafikon 4.	Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
Grafikon 5.	Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite prema izvješćima MKO u I. kvartalu 2011. godine
Grafikon 6.	Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite prema izvješćima MKO u I. kvartalu 2011. godine
Grafikon 7.	Broj zaposlenih MKO na dan 31.3.2011.

1. UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (Zakon o MKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organiziranja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO, odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Nadležnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) nad ovim poslovima propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06 i 48/08) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija.

1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Poslovanje MKO bliže se uređuje podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od Upravnog odbora Agencije, objavljenim u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj: 27/07 (deseta odluka objavljena je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 32/10) i uputama za poslovanje MKO usvojenim od direktora Agencije.

Odluke Agencije za poslovanje MKO

1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije;
2. Odluka o uvjetima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih suglasnosti mikrokreditnim organizacijama;
3. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad i suglasnosti za stjecanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije;
4. Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija;
5. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvješćivanja;
6. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija;
7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite,
8. Odluka o ostalim općim uvjetima za poslovanje mikrokreditne organizacije,
9. Odluka o naknadama koje mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i
10. Odluka o uvjetima i načinu postupanja mikrokreditne organizacije po prigovoru klijenta.

Upute Agencije za poslovanje MKO

1. Uputa o za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;
2. Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope;
3. Uputa za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;
4. Uputa za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i
5. Uputa za izradu izvješća mikrokreditnih organizacija.

1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u I kvartalu 2011. godine

Tijekom prvog kvartala 2011. godine, nastavljen je pad bruto portfelja MKO uslijed restriktivnijih politika kreditiranja koje su MKO uvele kao odgovor na povećanje kreditnih rizika te povećanih otpisa kredita koji su u kašnjenju više od 180 dana. Zbog usporenog kreditiranja, MKO su prelikvidne, a udio sredstava koja zarađuju, odnosno kreditni portfelj bilježi pad od 6% u odnosu na kraj 2010. godine. Na razini mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, prvi put od 31. prosinca 2008., ostvaren je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 1 milijun KM. Pokazatelji kvalitete kreditnog portfelja bilježe blago poboljšanje. Omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na portfelj je u blagom poboljšanju, te je sa 5,71% smanjen na 5,35%. Rizični portfelj je poboljšan za 0,43% i sa 31. ožujka 2011. iznosi 5,75%. Izvanbilančna evidencija u odnosu na kraj prethodne godine smanjena je za 12%. Evidentno je i povećanje trenda restrukturiranih zajmova.

Iskazani trend poslovanja u ovom razdoblju rezultat je poboljšanja sustava internih kontrola kod većeg broja MKO, prilagođavanja kreditnih politika i procedura naglašavanju važnosti naplate u usporedbi s dosadašnjim fokusom na isplate kredita, te fokusiranju na poboljšanje održivosti organizacija. Međutim posljedice strategija agresivnog rasta većine MKO-a iz prethodnih razdoblja, trenutni ekonomski ambijent kao i opće raspoloženje javnog mnijenja prema sektoru ostavilo je značajne negativne efekte po razvoj MKO, a koje, čini se, mogu biti prevladane samo restrukturiranjem MKO sektora.

1.3. Potrebne mjere na razinu sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja

Agencija kao potrebne mjere za otklanjanje negativnih efekata poslovanja i zaštite doniranih sredstava vidi u izmjeni Zakona o MKO s ciljem uklanjanja nedorečenosti važećih propisa, poboljšanju podzakonske regulative kao rezultat izmjena zakona, definiranju svih važnih aspekata poslovanja MKO, poboljšanju segmenta upravljanja i rukovođenja, ograničenju transakcija s povezanim osobama i sl. Također, novi zakonski okvir bi omogućio stvaranje zakonskih preduvjeta za uvođenje instituta savjetnika s posebnim ovlastima u slučaju značajnih nepravilnosti u radu i gubitaka MKO.

Konsolidacija na razini MKO i dalje je imperativ za ozdravljenje sektora u narednom razdoblju čime bi se stabilizirao mikrokreditni sektor, smanjile posljedice ekscesivne konkurencije, povećala kompetentnost upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO, ojačala kapitalna baza manjeg broja jačih i zdravijih MKO, te postigle značajne uštede na troškovima poslovanja što bi u konačnici utjecalo i na smanjenje kamatnih stopa na mikrokredite. Agencija će i dalje insistirati na punoj primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije, poboljšanju transparentnosti poslovanja MKO, prevladavanju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfelja, obveznoj razmjeni informacija na razini sektora i Centralnog registra kredita CBBiH, poboljšanju institucionalnih kapaciteta i internih kontrola u MKO te odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora što podrazumijeva obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti i pružanja potpore razvoju poduzetništva.

2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA

U Federaciji BiH sa 31. ožujkom 2011., dozvolu za rad Agencije ima 18 MKO, od toga 17 MKF (neprofitne organizacije) i 1 MKD (profitna organizacija), te 40 organizacijskih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj. Jedna MKF pokrenula je postupak prestanka rada, te nije dostavila kvartalna izvješća, stoga su u Informaciju uključeni podaci za 16 MKF. Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije izvršile su preregistraciju sukladno Zakonu o MKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00, Zakon o MKO iz 2000. godine). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obveza MKO osnovanih sukladno Zakonu o MKO iz 2000. godine. U Prilogu 1. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD kojima je Agencija izdala dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

Kao rezultat racionalizacije troškova MKO, a prvenstveno MKF, sa 31.3.2011., nastavljen je trend zatvaranja organizacijskih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH, te je u odnosu na 31.12.2010. ukupan broj organizacijskih dijelova sa sjedištem u Federaciji BiH manji za 3,3%. MKF sa sjedištem u Federaciji BiH imaju ukupno 350 organizacijskih dijelova, od čega u Federaciji BiH 229, Republici Srpskoj 118 i Distriktu Brčko 3. Ukupno 205 organizacijskih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlasti za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u Registar mikrokreditnih fondacija u Federaciji BiH kod Federalnog ministarstva pravde. Organizacijske dijelove izvan Federacije BiH ima 9 MKF.

Agencija je dala dozvole za rad organizacijskih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 40 poslovnih jedinica i terenskih ureda.

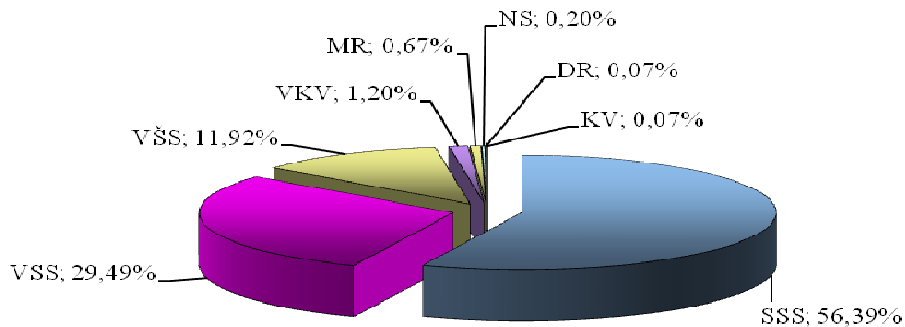
2.1. Kadrovi

Tablica 1. Kvalifikacijska struktura zaposlenih

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2010.		Ukupno	Učešće	31.03.2011.		Ukupno	Učešće	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	NS	3	0	3	0	3	0	3	0,20	100
2.	KV	2	0	2	0	1	0	1	0,07	50
3.	VKV	21	0	21	1	18	0	18	1,20	86
4.	SSS	876	3	879	58	844	3	847	56,39	96
5.	VŠS	232	0	232	15	179	0	179	11,92	77
6.	VSS	378	3	381	25	440	3	443	29,49	116
7.	MR	10	0	10	1	10	0	10	0,67	100
8.	DR	0	0	0	0	1	0	1	0,07	n/a
UKUPNO		1522	6	1528	100	1496	6	1502	100,00	98

Sa 31. ožujkom 2011., mikrokreditni sektor zapošljava ukupno 1.502 radnika, što je za 26 radnika ili 2% manje u odnosu na 31. prosinac 2010. MKF zapošljavaju 1.496 radnika ili 99,6%, a MKD 6 radnika ili 0,4%. U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 56,39%, VSS od 29,49% i VŠS od 11,92%. Postotka s učešća zaposlenih s visokom stručnom spremom je u porastu (za 16%), dok je postotak učešća zaposlenih s višom i srednjom stručnom spremom u padu u odnosu na 31.12.2010.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih na dan 31.03.2011. godine

3. ANALIZA FINANCIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO

Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja kontrolom na licu mjesta (*on-site*) i analizom izvješća koje MKO dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno Zakonu o MKO i podzakonskim aktima Agencije. Izvještajnu osnovu čine kvartalna izvješća o bilanci stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i druga izvješća o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečno izvješće o kamatnim stopama.

3.1. Bilanca stanja

Tablica 2. Bilanca stanja MKO

u 000 KM

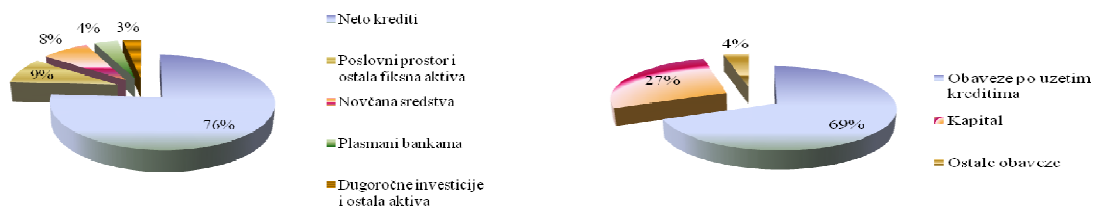
OPIS	31.12.2010. godine					31.03.2011. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
AKTIVA											
1. Novčana sredstva	47.527	8	36	3	47.563	43.409	8	44	3	43.453	91
2. Plasmani bankama	28.751	5	0	0	28.751	22.980	4	0	0	22.980	80
3. Krediti	458.551		1.276		459.826	432.264		1.241		433.505	94
4. Minus: rezer. za kred. gubitke	26.214		36		26.250	23.160		40		23.200	88
5. Neto krediti	432.337	75	1.240	91	433.576	409.105	76	1.201	90	410.305	95
6. Posl. prostor i ost. fik. aktiva	49.115	9	84	6	49.200	48.430	9	82	6	48.512	99
7. Dugor. investicije	3.500	1	0	0	3.500	3.200	1	0	0	3.200	91
8. Ostala aktiva	14.319	2	9	1	14.328	14.279	3	7	1	14.286	100
9. Minus: rezerv. na ost. st. aktive, osim kredita	701	0	0	0	701	616	0	0	0	616	88
UKUPNO AKTIVA	574.848	100	1.369	100	576.217	540.786	100	1.334	100	542.120	94
PASIVA											
10. Obveze po uzetim kreditima	409.898	71	598	44	410.496	375.590	69	563	42	376.153	92
11. Ostale obveze	23.025	4	71	5	23.096	22.063	4	55	4	22.118	96
12. Kapital	141.924	25	700	51	142.625	143.132	26	716	54	143.848	101
UKUPNO PASIVA	574.848	100	1.369	100	576.217	540.786	100	1.334	100	542.120	94
Izvanbilančna evidencija	144.521		88		144.609	126.856		74		126.931	88

Bilančna suma MKO sa 31.3.2011. iznosi 542,1 milijun KM i za 150 milijuna KM ili 22% je manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno za 34,1 milijun KM ili 6% u odnosu na stanje sa 31.12.2010. Rast bilančne sume bilježe 4 MKF, a pad je zabilježilo 12 MKF i 1 MKD. Pad bilančne sume veći od 10% u odnosu na kraj 2010. godine zabilježio je 10 MKF i 1 MKD, a pad preko 20% bilježe 2 MKF. Najveće učešće u ukupnoj bilanci MKO ima šest MKF sa aktivom u iznosu od 501,5 milijuna KM ili 93%.

U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 43,4 milijuna KM ili 8% sa stopom pada od 9% u odnosu na 31.12.2010. i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Plasmani bankama iznose 23 milijuna KM ili 4%. Neke MKF mogu se suočiti s rizikom likvidnosti, a kreditori generalno pokazuju visok stupanj opreza uslijed iskazanih rezultata poslovanja odnosno trenda koji iskazuje sektor, čime se fondacijama ograničava pristup novim kreditima kojim bi zadovoljili kratkoročne obveze što uz lošu naplatu kredita može dovesti do nelikvidnosti.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjeni za rezerviranja za kreditne gubitke iznose 410,3 milijuna KM ili 76% ukupne aktive i manji su za 117,2 milijuna KM ili 22% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno za 23,3 milijuna KM ili 5% u odnosu na 31.12.2010. Pad neto kredita veći od 10% zabilježilo je 10 MKF i 1 MKD, a pad preko 20% zabilježila je 1 MKF, dok je 5 MKF imalo veću razinu neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 48,5 milijuna KM ili 9% ukupne aktive i bilježe pad od 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Šest MKF ima postotak fiksne aktive u ukupnoj aktivni veći od dozvoljenog iznosa. Iznos od 16,9 milijun KM ili 3% odnosi se na dugoročne investicije (3,2 milijuna KM) i ostalu aktivu u iznosu od 13,7 milijuna KM (umanjenu za rezerviranja na ostale stavke aktive osim kredita), koju čine obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo. Dugoročne investicije odnose se na jednu MKF, dok dvije MKF imaju postotak ostale aktive veći od 10% u odnosu na ukupnu aktivu.

U strukturi pasive MKO, obveze po uzetim kreditima su osnovni izvor sredstava i iznose 376,2 milijuna KM ili 69% ukupne pasive i manje su za 8% u odnosu na 31.12.2010.

Tablica 3. Ročna struktura uzetih kredita

u 000 KM

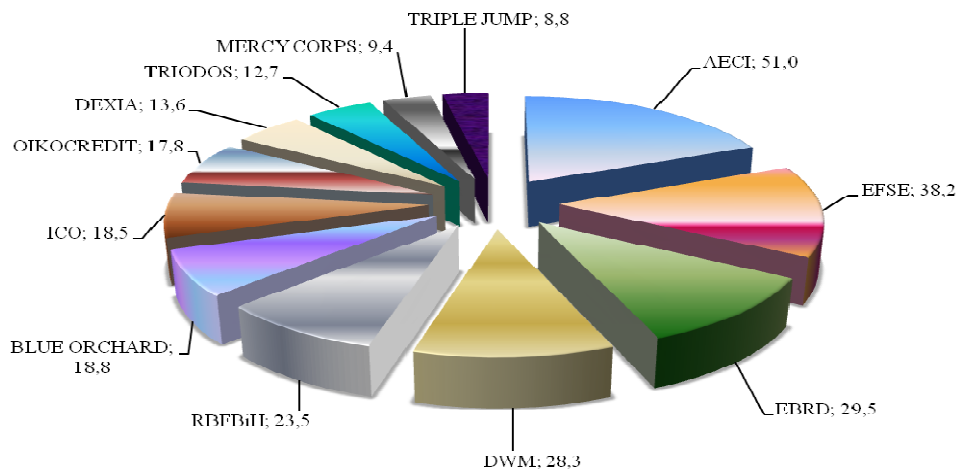
OPIS	31.12.2010. godine				31.03.2011. godine				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
1					6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obaveze po uzetim kratkor. kreditima	88.871	513	89.384	22	74.689	520	75.209	20	84
2. Obaveze po uzetim dugoroč. kreditima	321.027	86	321.113	78	300.902	43	300.945	80	94
UKUPNO	409.898	598	410.496	100	375.590	563	376.153	100	92

Od ukupnih obveza po uzetim kreditima, dugoročni krediti iznose 301 milijun KM ili 80% i imaju stopu pada od 6% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnih obveza po uzetim kreditima, kratkoročni krediti iznose 75,2 milijuna KM ili 20% i imaju stopu pada od 16% u odnosu na kraj prethodne godine. Na obveze po uzetim kreditima na MKF odnosi se 375,6 milijuna KM ili 99,8% od ukupnih obveza po uzetim kreditima.

Najznačajniji kreditori MKO su¹:

- 1.) AECI – Agencija za međunarodnu suradnju Kraljevine Španjolske (51 milijun KM);
- 2.) EFSE – Europski fond za Jugoistočnu Europu, Luksemburg (38,2 milijuna KM);
- 3.) EBRD – Europska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (29,5 milijuna KM);
- 4.) DWM – Developing World Markets, SAD (28,3 milijuna KM);
- 5.) Razvojna banka Federacije BiH² (23,5 milijuna KM);
- 6.) Blue Orchard Finance S.A., Švicarska (18,8 milijuna KM);
- 7.) ICO – Instituto de Credito Oficial, Španjolska (18,5 milijuna KM);
- 8.) Oikokredit, Nizozemska (17,8 milijuna KM);
- 9.) Dexia Microcredit, Švicarska (13,6 milijun KM);
- 10.) Triodos – Doen, Nizozemska (12,7 milijun KM);
- 11.) Mercy Corps, SAD (9,4 milijuna KM);
- 12.) Triple Jump, Nizozemska (8,8 milijuna KM);

Izvori sredstava MKO na dan 31.3.2011. u mil. KM

Ostale obveze iznose 22,1 milijun KM ili 4% ukupne pasive, a čine ih obveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo. Ukupno 4 MKF imaju postotak ostalih obveza veći od 10% u odnosu na ukupne obveze.

Izvanbilančna evidencija iznosi 126,9 milijuna KM, koju čine otpisana kreditna potraživanja (125,6 milijuna KM) i komisioni poslovi (1,3 milijuna KM) i za 12% je manja od stanja sa 31.12.2010.

¹ Od 44 evidentirana kreditora, u Informaciji su navedeni samo najznačajniji kreditori MKO.

² Sredstva su plasirana u okviru Projekta lokalnih inicijativa LIP I i LIP II koja su Odlukom Vlade Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 78/06 i 34/07) na upravljanje prenesena Razvojnoj banci Federacije BiH.

3.2. Kapital

Ukupni kapital MKO na dan 31. ožujak 2011. iznosi 143,8 milijuna KM ili 27% ukupne pasive i veći je za 122 tisuće KM ili 0,08% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno za 1,2 milijuna KM ili 1% u odnosu na kraj 2010. godine. Kapital MKF iznosi 143,1 milijun MKF ili 99,5%, a kapital jednog MKD 0,7 milijuna KM ili 0,5%.

Tablica 4. Struktura kapitala MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2010.					31.03.2011.					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	42.619	30	0	0	42.619	42.822	30	0	0	42.822	100
Temeljni kapital	9.957	7	600	86	10.557	9.853	7	600	84	10.453	99
Višak/manjak pr. nad ras.	84.856	60	0	0	84.856	85.976	60	0	0	85.976	101
Emisijski ažio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	3	0	3	0	0	18	3	18	603
Zakonske rezerve	0	0	98	14	98	0	0	98	14	98	100
Ostale rezerve	4.493	3	0	0	4.493	4.482	3	0	0	4.482	100
UKUPNO KAPITAL	141.924	100	700	100	142.625	143.132	100	716	100	143.848	101

U strukturi kapitala najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 86 milijuna KM, te čini 60% ukupnog kapitala MKF i veći je za 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima u prvom kvartalu 2011. godine ostvarilo je 8 MKF, a višak prihoda nad rashodima 8 MKF, dok je jedno MKD ostvarilo neto dobit. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 116 hiljada KM ili 16% ukupnog kapitala MKD.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 42,8 milijuna KM ili 30% ukupnog kapitala, dok jedno MKD nema doniranog kapitala. Temeljni kapital MKO na dan 31. ožujak 2011. iznosi 10,5 milijuna KM ili 7% ukupnog kapitala. Ostale rezerve iznose 4,5 milijuna KM, ili 3% ukupnog kapitala i odnose se na 3 MKF.

3.3. Kreditni portfelj

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 433,5 milijuna KM ili 80% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Razina ukupnih kredita sektora ovisi o stanju kredita MKF na koje se odnosi 432,3 milijuna KM ili 99,7% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 1,2 milijuna KM ili 0,3% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjani za rezerve za kreditne gubitke, prikazani su u Tablici 5.

Tablica 5. Neto krediti

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010.			31.03.2011.			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Kredit	458.551	1.276	459.826	432.264	1.241	433.505	94
2.	Rezerve za kreditne gubitke	26.214	36	26.250	23.160	40	23.200	88
3.	Neto krediti (1.-2.)	432.337	1.240	433.576	409.105	1.201	410.305	95

Neto krediti iznose 410,3 milijuna KM i za 22% su manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno za 5% u odnosu na 31.12.2010. Krediti na bruto osnovi manji su za 25% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno za 6% u odnosu na 31.12.2010. Rezerve za kreditne gubitke iznose 23,2 milijuna KM i manje su za 54% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno 12% u odnosu na 31.12.2010. Iako su rezerve za kreditne gubitke u apsolutnom iznosu manje u odnosu na kraj prethodne godine, omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na ukupan kreditni portfelj bilježi neznatno poboljšanje za 0,36% u odnosu na omjer sa 31.12.2010.

Tablica 6. Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 31.03.2011.

u 000 KM

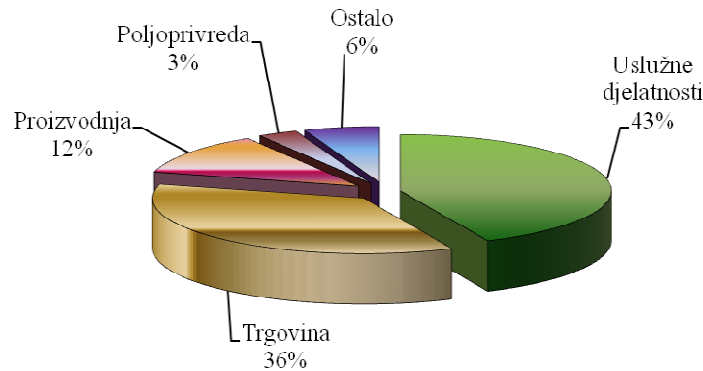
Red. broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
1.	Pravnim osobama					
a.)	Uslužne djelatnosti	550	2.894	59	3.503	43%
b.)	Trgovina	812	1.993	58	2.862	36%
c.)	Poljoprivreda	78	165	2	245	3%
d.)	Proizvodnja	225	748	13	985	12%
e.)	Ostalo	65	398	7	469	6%
	UKUPNO 1:	1.730	6.198	138	8.066	100%
2.	Fizičkim osobama					
a.)	Uslužne djelatnosti	27.939	63.059	1.740	92.738	22%
b.)	Trgovina	14.194	47.225	1.445	62.864	15%
c.)	Poljoprivreda	37.045	106.780	2.447	146.272	34%
d.)	Proizvodnja	3.850	23.394	563	27.807	7%
e.)	Stambene potrebe	15.595	33.194	789	49.578	11%
f.)	Ostalo	19.714	25.481	987	46.181	11%
	UKUPNO 2:	118.338	299.133	7.969	425.440	100%
	UKUPNO (1+2):	120.067	305.331	8.107	433.505	

Prema sektorskoj strukturi mikrokredita 425,4 milijuna KM ili 98% od ukupnih kredita plasirano je fizičkim osobama, a 8,1 milijun ili 2% pravnim osobama.

U ročnoj strukturi mikrokredita na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 128,2 milijuna KM ili 30%, a na dugoročne kredite 305,3 milijuna KM ili 70%. Sama dospjela potraživanja iznose ukupno iznose 8,1 milijun KM ili 2% od ukupnih kredita i gotovo u cijelosti se odnose na kredite fizičkim osobama.

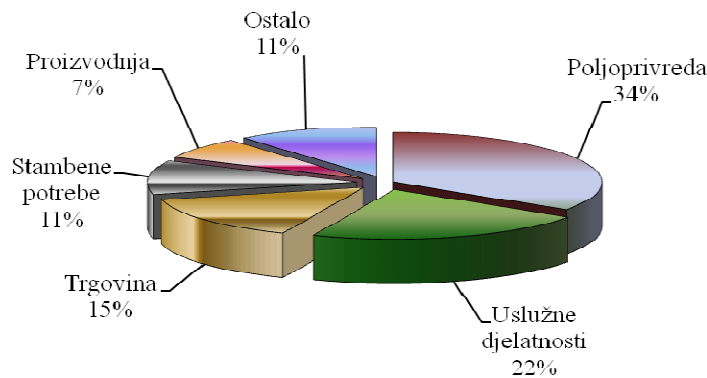
Prema granskoj strukturi najveći iznos, od ukupnog iznosa mikrokredita danih **pravnim osobama**, plasiran je za uslužne djelatnosti i trgovinu – uslužne djelatnosti 3,5 milijuna KM ili 43%, odnosno trgovina 2,9 milijuna KM ili 36%. Za proizvodnju je dan 1 milijun KM ili 12% od ukupnog iznosa mikrokredita danih pravnim osobama, dok je za poljoprivredu dano 0,2 milijuna KM ili 3%, a za ostale namjene 0,5 milijuna KM ili 6%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim osobama

Što se tiče kredita **fizičkim osobama**, 146,3 milijuna KM ili 34% plasirano je za poljoprivredu, zatim 92,7 milijuna KM ili 22% za uslužne djelatnosti, za trgovinu je plasirano 62,8 milijuna KM ili 15%, za stambene potrebe 49,6 milijuna KM ili 11%, za proizvodnju 27,8 milijuna KM ili 7%, te za ostalo 46,2 milijuna KM ili 11%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim osobama

Na temelju analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje uslužnih djelatnosti, trgovine i poljoprivrede, te se većim dijelom odnosi na dugoročne kredite fizičkim osobama, premda se u prvom kvartalu 2011. godine bilježi povećan udio kratkoročnih kredita u odnosu na kraj prethodne godine (s krajem prethodne godine, kratkoročni krediti s dospjelim potraživanjima iznosili su 11% od ukupnih kredita, dok se taj postotak s krajem prvog kvartala povećao na 30%.)

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha.

Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 31. ožujka 2011. vide se iz sljedeće tablice:

Tablica 7. Izvješće o visini i načinu formiranja rezervi za kreditne gubitke na dan 31.3.2011.

u 000 KM

Red. broj	Dani kašnjenja	Stope rezerviranja	Iznos kredita	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezerviranja			Ukupna rezerviranja
				Stopa rezerviranja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ost. stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	$8=(4 \times 3)/100$	$9=(5 \times 6)/100$	$10=(7 \times 3)/100$	$11=(8+9+10)$
1.	1 - 15	2%	8.207	2%	175	425	213	5	9	226
2.	16 - 30	15%	11.718	100%	189	0	1.558	188	0	1.746
3.	31 - 60	50%	7.988	100%	271	0	3.630	271	0	3.901
4.	61 - 90	80%	5.089	100%	277	0	4.071	277	0	4.348
5.	91 - 180	100%	11.865	100%	1.113	0	11.865	1.113	0	12.978
6.	preko 180	Otpis	6.635		1.622	0				
UKUPNO			51.502		3.647	425	21.337	1.854	9	23.200

Kašnjenje u otplati dulje od jednog dana imaju krediti u iznosu 44,8 milijuna KM. Stopa kredita u kašnjenju preko jednog dana prvom kvartalu 2011. godine iznosi 10,35% i manja je u odnosu na kraj prethodne godine za 0,35%.

Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji su u otplati dulje od jednog dana iznosi 2 milijuna KM.

Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 23,2 milijuna KM.

- Otplata kredita na teret jamaca -

Negativan utjecaj i posljedice globalne ekonomske krize na finansijski sektor posebno su izraženi kod poslovanja MKO kroz segment kreditiranja i kvalitetu kreditnog portfelja. Zbog trenda rasta nenaplativih potraživanja, odnosno kašnjenja klijenata u plaćanju dospjelih kreditnih obveza, došlo je do aktiviranja jamstava kod jednog broja kredita u kašnjenju koji su imali ovakvu vrstu osiguranja, tako da je teret otplate tih kredita pao na jamce, odnosno žirante. S ciljem prikupljanja, praćenja i analize podataka o kreditima koje otplaćuju jamci, Agencija je od 31.12.2009. propisala novi izvještajni obrazac OKJ - otplata kredita na teret jamaca.

Prema izvješćima MKO u Federaciji BiH sa 31.3.2011. godine, 12.175 jamaca ukupno su otplatila 4,1 milijun KM od ukupno odobrenog iznosa kredita od 49,8 milijuna KM (8.712 kreditnih partija), što je za 2,2% manje u odnosu na iznos otplate na teret jamaca u usporedbi s krajem prethodne godine (4,2 milijuna KM, otplatilo je 12.734 jamca, dok je iznos ukupno odobrenih kredita bio 52,6 milijuna KM – 9.036 kreditnih partija). Stanje preostalog duga sa

31.3.2011. iznosi 17,2 milijuna KM (31.12.2010. godine: 18,5 milijuna KM). Iz navedenog se zaključuje da MKO sa 31.3.2011. godine bilježe blagi pad iznosa kredita koje otplaćuju jamci, kao i iznos otplate na teret jamaca.

3.4. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je tržišna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje sukladno Odluci o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine Federacije BiH“, br: 27/07 i 46/09). U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite, iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tijekom realiziranja ugovora o kreditu.

Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Tablica 8. Prosječne ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite za I. kvartal 2011. godine – po proizvodima

Rb.	OPIS	Ponderirana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderirana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:		
1.1.	Uslužne djelatnosti	26,05%	34,62%
1.2.	Trgovinu	25,52%	33,86%
1.3.	Poljoprivredu	25,17%	32,70%
1.4.	Proizvodnju	25,75%	32,54%
1.5.	Stambene potrebe	23,72%	27,90%
1.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	33,15%	41,19%
1.7.	Ostalo	18,70%	28,17%
2.	Dugoročni mikrokrediti za:		
2.1.	Uslužne djelatnosti	24,53%	29,30%
2.2.	Trgovinu	24,70%	29,25%
2.3.	Poljoprivredu	21,50%	25,27%
2.4.	Proizvodnju	23,38%	27,00%
2.5.	Stambene potrebe	21,62%	25,42%
2.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	26,96%	32,64%
2.7.	Ostalo	23,37%	29,62%

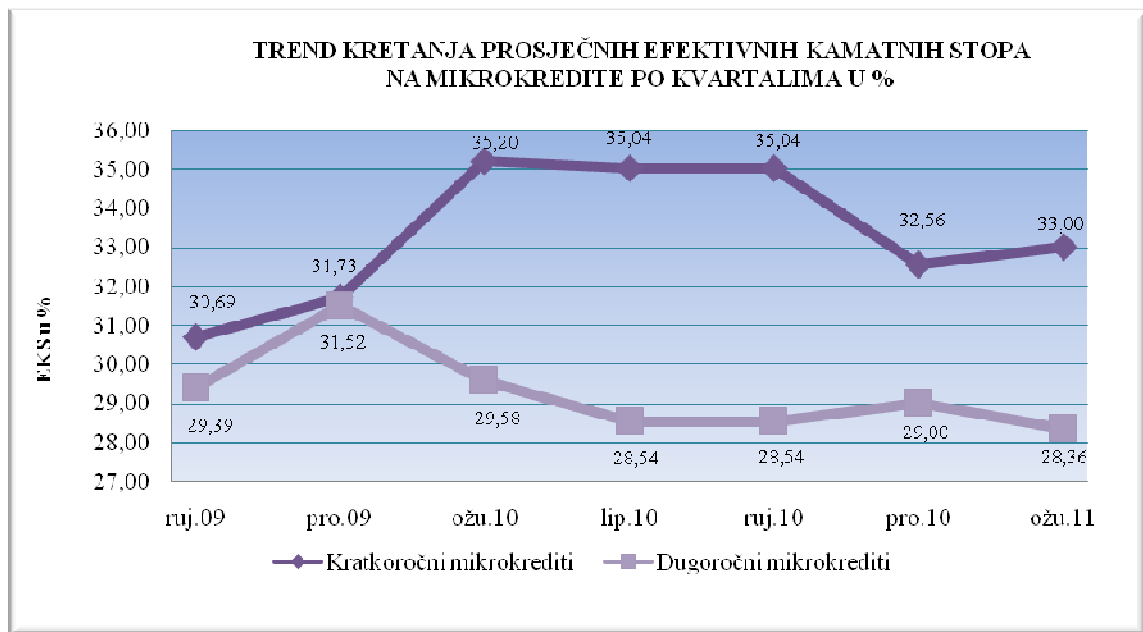
Za kratkoročne kredite, prosječna ponderirana nominalna kamatna stopa kreće se u rasponu od 18,70 % za ostalo do 33,15 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu 27,90 % za stambene potrebe do 41,19 % za nenamjenske kredite.

Prosječna ponderirana nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 21,50 % za poljoprivredu do 26,96 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 25,27 % za poljoprivredu do 32,64 % za nenamjenske kredite.

Prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne mikrokredite u Federaciji BiH po kvartalima su prikazane u Tablici 9.

Tablica 9. Prosječne efektivne kamatne stope (EKS) na mikrokredite po kvartalima

PROSJEČNA EKS u % za	30.9.09.	31.12.09.	31.3.10.	30.6.10.	30.9.10.	31.12.10.	31.3.11
Kratkoročne mikrokredite	30,69	31,73	35,20	35,04	35,04	32,56	33,00
Dugoročne mikrokredite	29,39	31,52	29,58	28,54	28,54	29,00	28,36

U prvom kvartalu 2011. godine, prosječne efektivne kamatne stope u mikrokreditnom sektoru na dugoročne kredite bilježe blagi pad (za 0,64%) dok su prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne kredite u blagom porastu (za 0,44%).

Formiranje kamatnih stopa na mikrokredite ovisi o troškovima cijene kapitala koje MKO koriste za financiranje portfelja, administrativnih troškova, troškova rezerviranja za kreditne gubitke, te troška kapitalizacije. Više kamatne stope na mikrokredite u odnosu na kredite banaka se zaračunavaju kako bi organizacije pokrile navedene troškove poslovanja te postigle razinu financijske održivosti kao garanta opstojnosti MKO. MKF koja ima najnižu EKS nije operativno i financijski održiva, te troškove operacija financira iz donacija.

3.5. Račun dobiti i gubitka

Struktura računa dobiti i gubitka mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u Tablici 10.

Talica 10. Račun dobiti i gubitka MKO

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2010.				Za razdoblje 1.1. - 31.3.2011.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
1.	PRIHODI PO KAMATAMA I SLIČNI PRIHODI									
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	34.099	63	34.162	95	23.283	79	23.362	93	68
1.2.	Operativni prihodi	1.728	8	1.736	5	1.880	7	1.887	7	109
2.	UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)	35.827	71	35.898	100	25.163	86	25.249	100	70
3.	RASHODI									
3.1.	Rashodi po kamatama i sl. rashodi	9.979	9	9.988	21	6.152	14	6.166	22	62
3.2.	Operativni rashodi	17.883	54	17.937	39	15.979	67	16.047	58	89
3.3.	Trošk. rezer. za kred. i dr. gubitke	18.374	1	18.375	40	5.232	5	5.237	20	29
4.	UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)	46.236		46.300	100	27.364	87	27.451	100	59
5.	IZVANREDNI PRIHODI	1.449	0	1.449		3.372	16	3.388		234
6.	IZVANREDNI RASHODI	896	0	896		121	0	121		14
7.	UKUPNO PRIHODI -RASHODI (2+5-4-6)	-9.856	7	-9.849		1.050	16	1.065		
8.	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	-9.856				1.050		1.050		
9.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		7				16	16		
10.	POREZI		1				2	2		
11.	NETO DOBIT/GUBITAK		6				14	14		
12.	UKUPAN FIN. REZULTAT			-9.850				1.064		

Ukupni prihodi MKO za razdoblje 1.1. - 31.3.2011. iznose 25,2 milijuna KM, od čega se 25,1 milijun KM ili 99,7% odnosi na prihode MKF, a 0,1 milijun KM ili 0,3% na prihode jednog MKD. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, ukupni prihodi su manji za 10,6 milijuna KM ili 30%.

Najveći dio prihoda odnosi se na prihode od kamata koji iznose 23,3 milijuna KM ili 93% ukupnih prihoda i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 10,8 milijuna KM ili 32%.

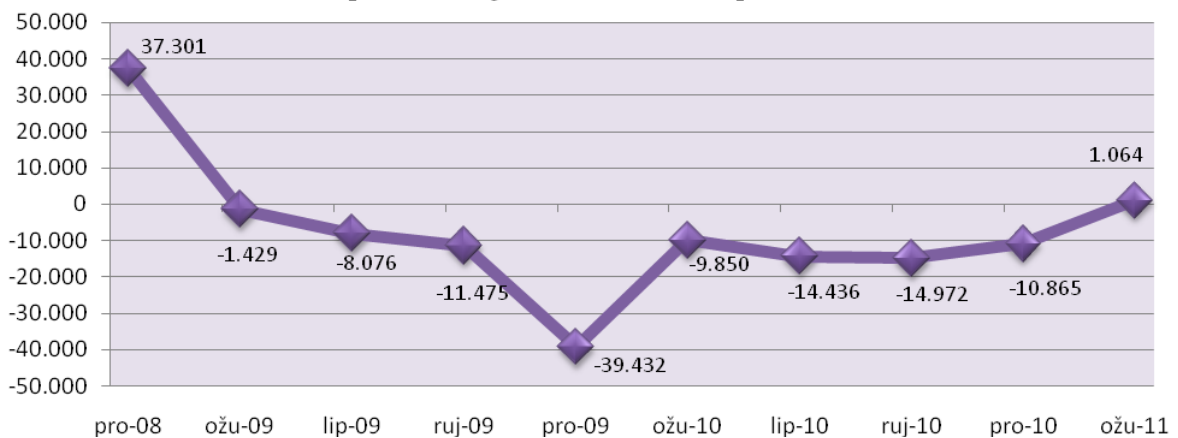
Ukupni rashodi iznose 27,4 milijuna KM od kojih se 27,3 milijuna ili 99,7% odnosi na rashode MKF, a 0,1 milijun KM ili 0,3% na rashode jednog MKD. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine ukupni rashodi su manji za 18,8 milijuna KM ili 41%.

U strukturi rashoda 6,2 milijuna KM ili 22% od ukupnih rashoda odnosi se na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 3,8 milijuna KM ili 38%. Operativni rashodi iznose 16 milijuna KM ili 58% ukupnih rashoda i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, manji su za 1,9 milijuna

KM ili 11%. Operativni rashodi sastoje se od troškova plaća i doprinosa u iznosu od 8,9 milijuna KM (1.1.-31.3.2010.: 9,4 milijuna KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu od 4,4 milijuna KM (1.1.-31.3.2010.: 4,3 milijuna KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 2,7 milijuna KM (1.1.-31.3.2010.: 4,2 milijuna KM). Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke iznose 5,2 milijun KM ili 20% od ukupnih rashoda i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 13,1 milijun KM ili 71%.

Za razdoblje 1.1.-31.3.2011., neto dobit jednog MKD iznosila je 14 tisuća KM (1.1. – 31.3.2010.: 6 tisuća KM). U ovom razdoblju MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 1 milijun KM, dok su u istom razdoblju prethodne godine, MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 9,8 milijuna KM. U razdoblju 1.1. – 31.3.2011. od ukupno 16 MKF manjak prihoda nad rashodima imalo je 8 MKF i to u ukupnom iznosu od 0,9 milijuna KM, a višak prihoda nad rashodima ostvarilo je 8 MKF u ukupnom iznosu od 1,9 milijuna KM.

Ukupan finansijski rezultat MKO po kvartalima 000 KM

Na razini mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, prvi put od 31.12.2008., ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1 milijun KM.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Analizirajući izvješća MKO sa 31.3.2011. možemo konstatirati sljedeće:

- Bilančna suma MKO sa 31.3.2011. iznosi 542,1 milijun KM, od čega se na MKF odnosi 540,8 milijuna KM ili 99,7%, a na MKD 1,3 milijuna KM ili 0,3% od ukupne bilance MKO;
- Bilančna suma MKO na kraju prvog kvartala 2011. godine bila je manja za 150 milijuna KM ili 22% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno za 34,1 milijun KM ili 6% manja je u odnosu na stanje sa 31.12.2010.;
- Ukupni bruto krediti MKO sa 31.3.2011. iznose 433,5 milijuna KM i čine 80% ukupne aktive MKO, dok neto krediti iznose 410,3 milijuna KM;
- Osnovni izvor sredstava MKO su obveze po uzetim kreditima koje na dan 31.3.2011. iznose 376,2 milijuna KM ili 69% ukupne pasive MKO;
- Ukupni kapital MKO na dan 31.3.2011. iznosi 143,8 milijuna KM, od čega kapital MKF iznosi 143,1 milijun MKF, a kapital jednog MKD 0,7 milijuna KM. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 86 milijuna KM koji čini 60% ukupnog kapitala MKF. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 116 tisuća KM ili 16% ukupnog kapitala MKD, dok temeljni kapital MKD iznosi 0,6 milijuna KM ili 84% ukupnog kapitala MKD;
- U razdoblju 1.1. - 31.3.2011. MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1,9 milijuna KM, dok je manjak prihoda nad rashodima iznosio 0,9 milijuna KM, što znači da su MKF sa 31.3.2011. poslovale s viškom prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 1 milijuna KM. Jedno MKD je u I. kvartalu 2011. godine ostvarilo neto dobit u iznosu od 14 tisuća KM.

U narednom razdoblju MKO moraju intenzivno raditi na:

- Primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije;
- Poboljšanju sustava internih kontrola, efikasnosti poslovanja i optimizaciji resursa MKO;
- Odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora;
- Prevladavanju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfelja;
- Razmjeni informacija na razini sektora i Centralnog registra kredita;
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta i podešavanju sustava isplate i naplate kredita;
- Očuvanju doniranih sredstava i
- Iznalaženju partnera za konsolidaciju MKO u okviru sektora radi osnaživanja sektora, stabilizacije tržišnih uvjeta i korištenja potencijala za daljnji razvoj i osiguranja održivosti sektora.

PRILOZI

- Prilog 1. Osnovni podaci o MKO
- Prilog 2. Bilanca stanja MKF
- Prilog 3. Bilanca stanja MKD
- Prilog 4. Račun dobiti i gubitka MKF
- Prilog 5. Račun dobiti i gubitka MKD

Prilog 1.

OSNOVNI PODACI O MKO

Rb.	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	31.03.2011. godine	
						Iznos aktive u 000 KM	Broj zaposlenih
1.	MKD "ADRIA mikro" d.o.o. Mostar	Kneza Višeslava 14 88 000 MOSTAR	Sena-Martina Topić	036/ 348-891, 348-890 fax	adria.mikro@tel.net.ba	1.334	6
2.	MKF "BOSANSKO SELO" Srebrenik	21. Srebreničke brigade bb 75 350 SREBRENİK	Hajrudin Husanović	035/ 644-898 tel/fax	mobossel@bih.net.ba	518	3
3.	MKF "EKI" Sarajevo	Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-370, 754-388 fax	sbina@mkoeki.com www.mkoeki.com	119.513	270
4.	MKF "LIDER" Sarajevo	Skenderija 68 71 000 SARAJEVO	Zijad Hasović	033/ 250-580, 250-581 fax	zijadh@lider.ba www.lider.ba	10.792	53
5.	"LOK MKF" Sarajevo	Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Nusret Čaušević	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	75.507	218
6.	MKF "MELAHA" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Iso Abinun	033/ 205-737 tel/fax	iso@melaha.ba	949	3
7.	MKF "MIBA" Tuzla	Đorđa Mihajlovića 4/III 75 000 TUZLA	Mirsad Bahić	035/ 277-455 tel/fax	miba@vesta.ba www.miba.ba	714	3
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	38.610	135
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	14.231	85
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	mka.aldi@bih.net.ba www.mikroaldi.org	3.488	20
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	120.016	256
12.	MKF "PRIZMA" Sarajevo	Bistrik Medresa 43 71 000 SARAJEVO	Kenan Crnkić	033/ 573-320, 446-583 fax	hq@prizma.ba www.prizma.ba	101.327	211
13.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Edina Hadžimurtezić	033/ 666-224, 268-350 fax	info@islamic-relief.ba	1.587	10
14.	MKF "SANI" Zenica	Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	524	3
15.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 51 71 000 SARAJEVO	Zoran Dučić	033/ 278-020, 278-032 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	46.555	169
16.	MKF "VORTT-INVEST" Sarajevo	Azize Šaćirbegović 128 71 000 SARAJEVO	Mustafa Kapić	033/720-949, 720-941 fax	vorttdoo@yahoo.com	495	2
17.	MKF "ŽENE ZA ŽENE International" Sarajevo	Džemala Bijedića 130 71 000 SARAJEVO	Seida Sarić	033/ 770-010, 770-012 fax	general@zenezazene.ba www.womenforwomen.org	5.959	55
UKUPNO						542.120	1.502

Prilog 2.

BILANCA STANJA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010.	%	31.3.2011.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	47.527	8	43.409	8	91
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	18.252	3	19.993	4	110
1b)	Kamatonosni računi depozita	29.275	5	23.416	4	80
2.	Plasmani bankama	28.751	5	22.980	4	80
3.	Kreditni	458.551		432.264		94
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	26.214		23.160		88
3b)	Neto krediti (3-3a)	432.337	75	409.105	76	95
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	49.115	9	48.430	9	99
5.	Dugoročne investicije	3.500	0	3.200	0	91
6.	Ostala aktiva	14.319	2	14.279	3	100
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	701		616		88
8.	UKUPNO AKTIVA	574.848	100	540.786	100	94
PASIVA						
9.	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	88.871	15	74.689	14	84
10.	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	321.027	56	300.902	56	94
11.	Ostale obveze	23.025	4	22.063	4	96
12.	UKUPNO OBVEZE	432.923	75	397.654	74	92
13.	Donirani kapital	42.619		42.822		100
14.	Temeljni kapital	9.957		9.853		99
15.	Višak prihoda nad rashodima	110.607		111.214		101
15a)	za prethodne godine	109.640		109.251		100
15b)	za tekuću godinu	967		1.963		203
16.	Manjak prihoda nad rashodima	25.751		25.238		98
16a)	za prethodne godine	13.997		24.421		0
16b)	za tekuću godinu	11.754		817		7
17.	Ostale rezerve	4.493		4.482		100
18.	UKUPNO KAPITAL	141.925	25	143.132	26	101
19.	UKUPNO PASIVA	574.848	100	540.786	100	94
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	79.269		125.552		158
	- komisioni poslovi					

Prilog 3.

BILANCA STANJA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010.	%	31.3.2011.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	36	3	44	3	122
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	36	3	44	3	122
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	0
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	0
3.	Kredit	1.276		1.241		97
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	36		40		111
3b)	Neto krediti (3-3a)	1.240	90	1.201	90	97
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	84	6	82	6	98
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	0
6.	Ostala aktiva	9	1	7	1	0
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0		0		0
8.	UKUPNO AKTIVA	1.369	100	1.334	100	97
PASIVA						
9.	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	513	38	520	39	101
10.	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	86	6	43	3	
11.	Ostale obveze	71	5	55	4	77
12.	UKUPNO OBVEZE	669	49	618	46	92
13.	Donirani kapital	0		0		0
14.	Temeljni kapital	600		600		100
15.	Emisijsko ažio	0		0		0
16.	Neraspoređena dobit (16a+16b)	3		18		603
16a)	prethodnih godina	0		3		0
16b)	tekuće godine	3		16		517
17.	Zakonske rezerve	98		98		
18.	Ostale rezerve	0		0		0
19.	UKUPNO KAPITAL	700	51	716	54	102
20.	UKUPNO PASIVA	1.369	100	1.334	100	97
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	88		74		85
	- komisioni poslovi	0		0		0

Prilog 4.

RAČUN DOBITI I USPJEHA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2010.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2011.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I.	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	434	1	163	1	37
1.2.	Kamate na plasmane bankama	178	1	273	1	153
1.3.	Kamate na kredite	32.774	96	22.644	97	69
1.4.	Ostali financijski prihod	713	2	203	1	29
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	34.099	100	23.283	100	68
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	9.261	93	5.886	96	64
2.2.	Ostali financijski rashodi	718	7	266	4	37
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	9.979	100	6.152	100	62
3.	Neto financijski prihodi (1.5. - 2.3.)	24.120		17.131		71
II.	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	1.547	90	1.662	88	107
4.2.	Ostali operativni prihodi	181	10	218	12	120
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	1.728	100	1.880	100	109
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	9.363	52	8.927	56	95
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	4.320	24	4.396	27	102
5.3.	Ostali operativni troškovi	4.200	23	2.656	17	63
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	17.883	100	15.979	100	89
6.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	18.374		5.232		28
7.	Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)	-10.409		-2.201		21
8.	Izvanredni prihodi	1.449		3.372		233
9.	Izvanredni rashodi	896		121		14
10.	Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)	-9.856		1.050		-11

Prilog 5.

RAČUN DOBITI I USPJEHA MKD

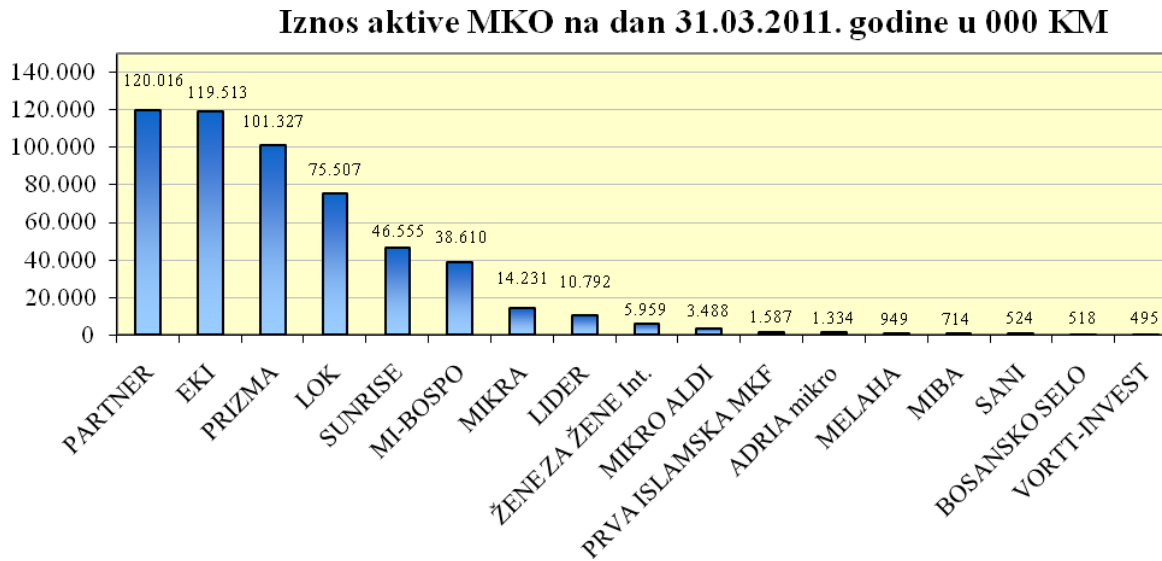
u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2010.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2011.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I.	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	n/a
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	n/a
1.3.	Kamate na kredite	62	98	78	99	125
1.4.	Ostali financijski prihod	1	2	1	1	100
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	63	100	79	100	125
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	9	100	14	100	160
2.2.	Ostali financijski rashodi	0	0	0	0	n/a
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	9	100	14	100	160
3.	Neto financijski prihodi (1.5. - 2.3.)	54		64		119
II.	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	6	75	5	66	82
4.2.	Ostali operativni prihodi	2	25	3	34	125
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	8	100	7	100	93
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	23	42	23	34	98
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	22	41	20	30	90
5.3.	Ostali operativni troškovi	9	17	25	37	277
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	54	100	67	100	125
6.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1		5		495
7.	DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)	7		-1		-13
8.	Izvanredni prihodi	0		16		n/a
9.	Izvanredni rashodi	0		0		n/a
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	7		16		221
11.	POREZ	1		2		155
12.	NETO DOBIT/GUBITAK	6		14		233

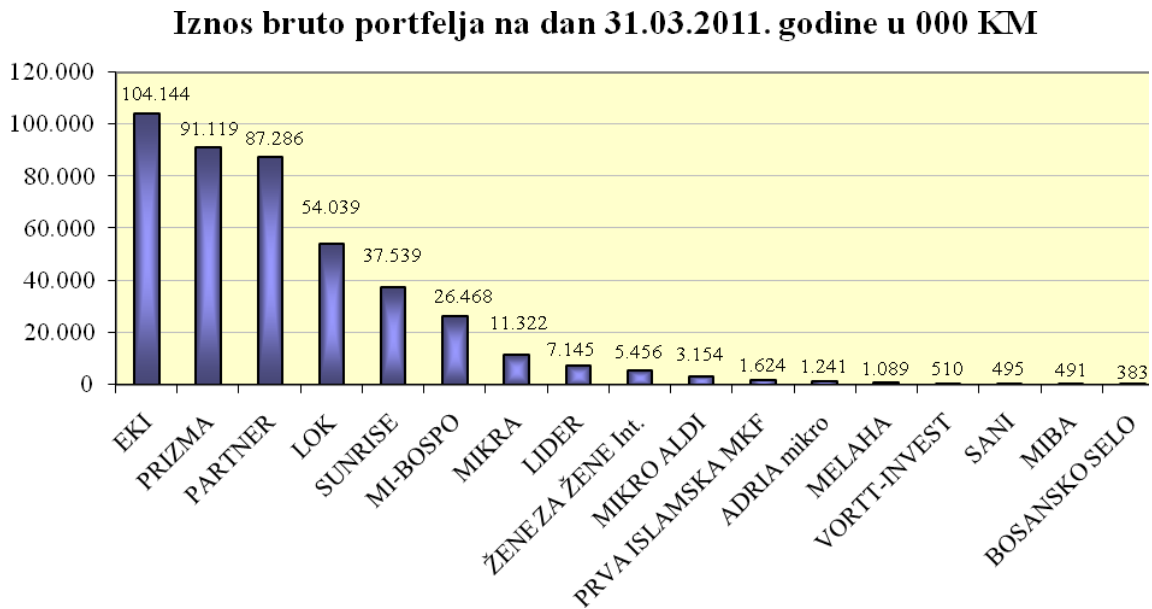
GRAFIKONI

- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfelja na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos kapitala MKO na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 31.3.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite prema izvješćima MKO u I. kvartalu 2011. godine
- Grafikon 6. Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite prema izvješćima MKO u I. kvartalu 2011. godine
- Grafikon 7. Broj zaposlenih MKO na dan 31.3.2011.

Grafikon 1.

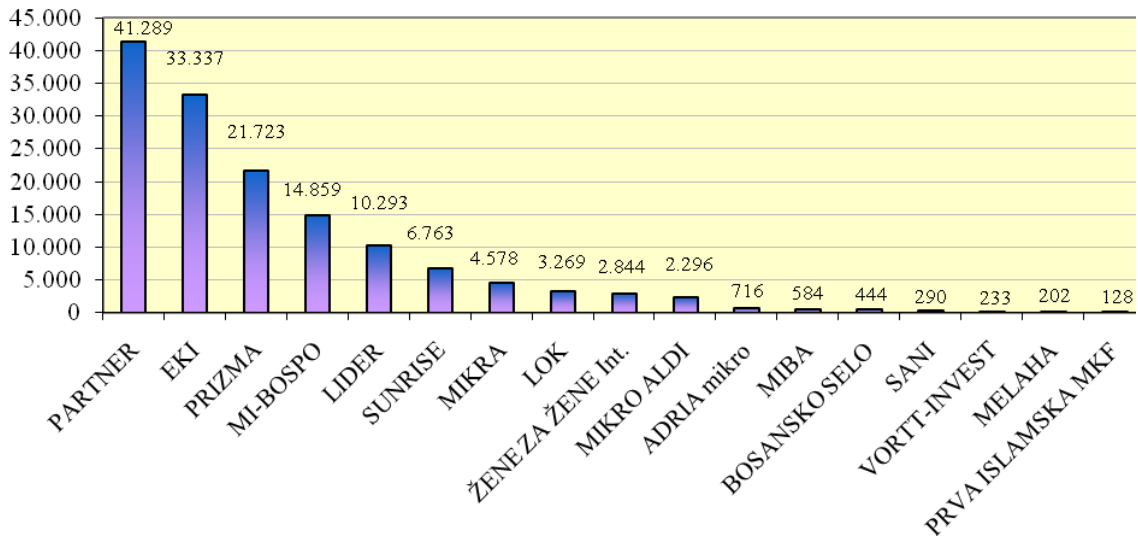

Grafikon 2.

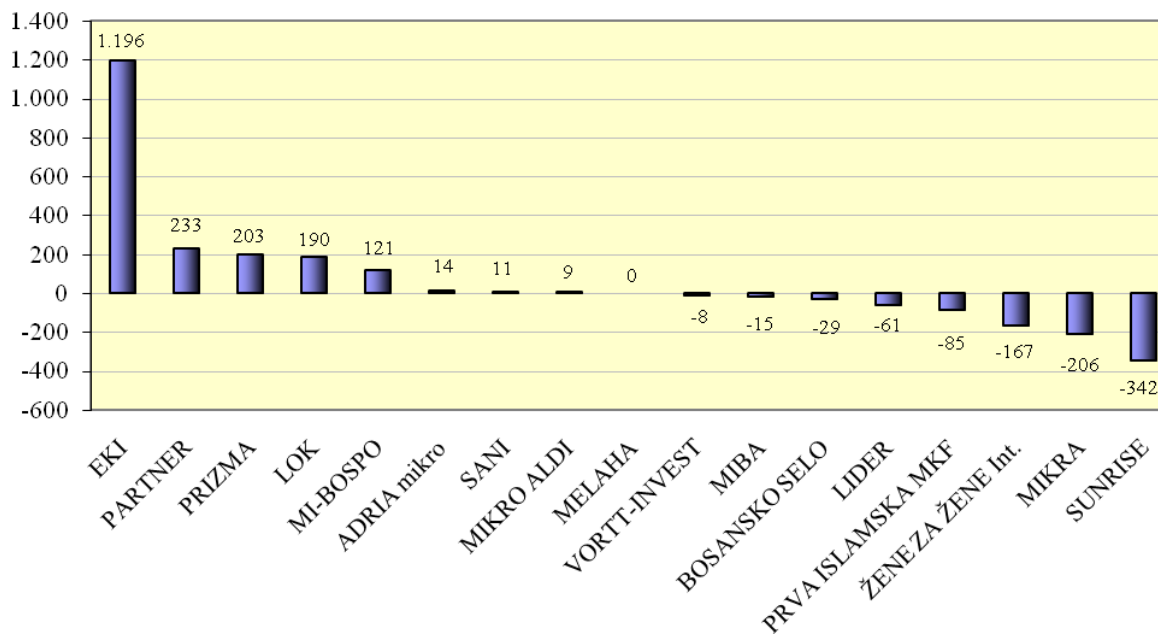
Grafikon 3.

Iznos kapitala MKO na dan 31.03.2011. godine u 000 KM

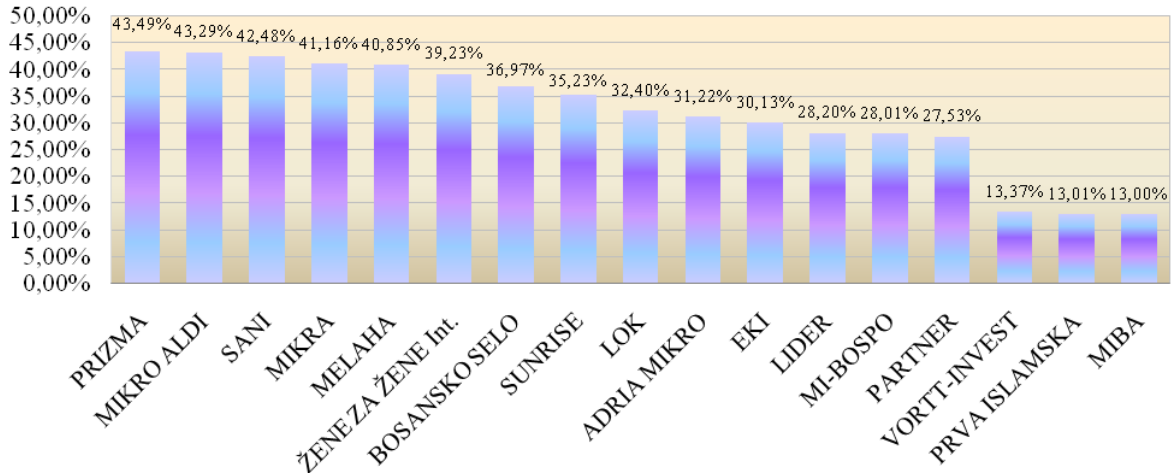
Grafikon 4.

**Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno
Neto dobit/gubitak MKD za period 01.01. - 31.03.2011. godine
u 000 KM**

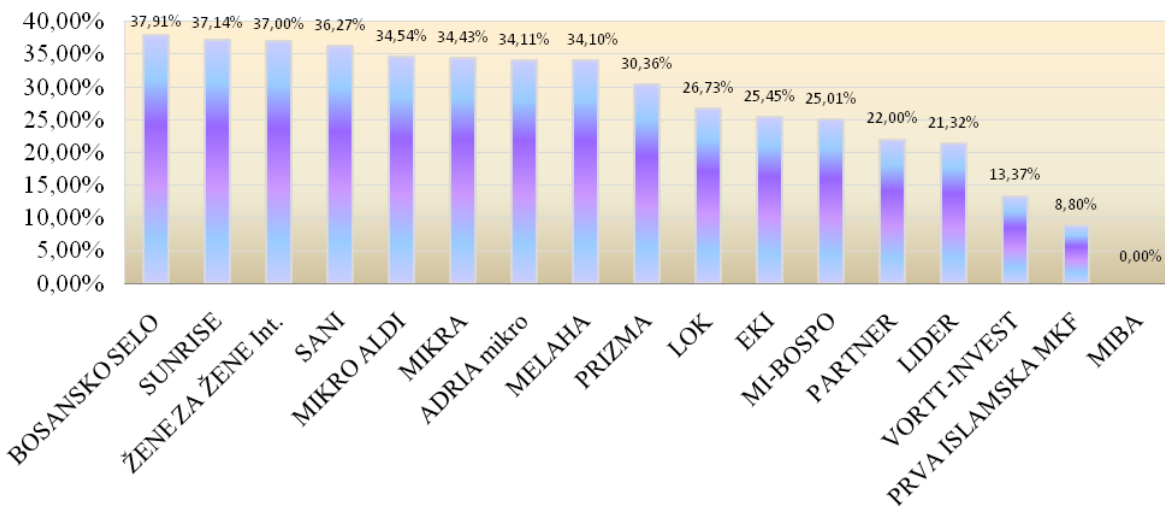
Grafikon 5.

**Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine**

Grafikon 6.

**Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite
prema izvještajima MKO u I kvartalu 2011. godine**

Grafikon 7.

Broj zaposlenih na dan 31.03.2011. godine

